

नेपाल गजेट

भाग ३

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं माघ १३ गते २०२० साल

श्री ५ को सरकार

रक्षा मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको "शाही सैनिक नियुक्ति, प्रमोशन र अरु विविध व्यवस्था साधारण नियमहरू, २०२०" सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ ।

१. सैनिक ऐन, २०१६ को दफा ११ र १६५ ले दिएको अधिकार तथा त्यस सम्बन्धी सबै अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले यी नियमहरू बनाई साधारण अवस्थामा मात्र लागू हुने गरी जारी गरेको छ ।

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:-

(१) यी नियमहरूको नाम "शाही सैनिक नियुक्ति, प्रमोशन र अरु विविध व्यवस्था साधारण नियमहरू, २०२०" रहेको छ ।

(२) यी नियमहरू २०२१ साल बैशाख १ गतेदेखि लागू हुनेछन् ।

२. नियुक्ति:-

स्थायी कमिशन दिनालाई सैनिक सिलेक्शन बोर्डद्वारा अफिसर क्याडेटहरू छानिने छन् । यसरी छानिएका क्याडेटहरूलाई विदेशी सैनिक एकेडेमीको तालीम वा यहाँ अर्किसरी तालीममा शर्किक गराइनेछ । यस किसिमको तालीममा उत्तीर्ण हुने क्याडेटहरूलाई पास आउट भएको मितिदेखि सिन्धियोरिटी कायम गरी से.ले. को दर्जामा कमिशन दिन श्री

(३)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ ।

प्रधानसेनापतिबाट श्री ५ महाराजाधिराजको स्वीकृति निमित्त रक्षा मन्त्रालयमा पेश हुनेछ । कमिशन प्राप्त भएको मितिदेखि तलब खान पाइनेछ । क्याडेटहरूको नोकरी अवधि तालीममा शरिक भएको मितिदेखि प्रमोशनलाई गनिनेछ । तर दीर्घसेवाको निमित्त सेवा गनिदा कमिशन प्राप्त भएको मितिदेखि गनिनेछ ।

३. खुला प्रतिस्पर्धा:-

से.ले. को दर्जामा कमिशन दिनको निमित्त हुने सिलेक्शन बोर्डको जांचमा देहायका न्यूनतम शर्तमा सबै लायक उम्मेदवारहरू शरिक हुन पाउने छन्:-

(क) उमेरः— सिलेक्शन हुने वर्षको वैशाख १ गते १७ वर्ष पूरा भएको र २१ वर्ष ननाघेको हुनु पर्छ । तर छानिने वर्षको वैशाख १ गते १७ वर्ष पूरा भएको र २४ वर्षसम्म उमेर भएको साइन्स ग्रचाजुयट पनि लिन सकिनेछ ।

(ख) सैनिक उम्मेदवारः— छानिने वर्षको वैशाख १ गते २६ वर्ष ननाघेको हुनुपर्छ । यस किसिमको सैनिक उम्मेदवारहरूले कमिशन पाएमा जे. सि. ओ. वा सो सरह गरेको सेवा जस्तै, अदरन्यांक र सो सरहको सेवा आधा सिर्फ पेन्सनको लागि मात्र जोडिनेछ ।

(ग) न्यूनतम शैक्षिक योग्यताः— सिनियर क्याम्ब्रिज पास भएको अथवा स्थाट्रिकमा गणित लिई आइ. ए., आइ. एस्सी. वा सो सरह न्यूनतम पास हुनु पर्छ ।

(घ) नागरिकताः— नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्र पेश गर्नु पर्छ ।

(ङ) राजनीतिमा नलागेकोः— राजनीतिमा नलागेको नियमित प्रमाणपत्र सरकारको विचाराधीन रहनेछ ।

(च) मेडिकल जांचः— सैनिक मेडिकल बोर्डको जांचमा उत्तीर्ण भएको हुनुपर्छ । सो मेडिकल बोर्डले रोग, शारीरिक तनुहस्तीमा थथ देहायका कुरा हेनेछ ।

(छ) (अ) उचाइ घटीमा ५ फिट ३ इञ्च भएको ।

(आ) छाती नफुलाउंदा घटीमा ३२ इञ्च भएको ।

(इ) ११० पौण्डभन्दा कम तौल नभएको ।

(ई) चश्मा लगाएको भए प्लस वा माइनस २:४ भन्दा बढी हुनु हुँदैन ।

(उ) अंगभंग कुरूप नभएको हुनु पर्छ ।

(ऊ) बोली स्पष्ट हुनु पर्छ, लर्बराउने र भकभके हुनु हुँदैन ।

उक्त छ प्रकरण साबिक सेवाका सैनिक उम्मेदवारहरूलाई लागू हुनेछैन ।

तापनि शारीरिक तनुहस्ती र रोगसम्म उक्त मेडिकल बोर्डले जांच गरी सञ्चाष्टी लिनेछ ।

४. शर्तः—

खास सन्धिसर्पन परेको प्रमाणित नभै विदेशी सैनिक एकेडेमी अथवा नेपाल अधिराज्य-भित्र तालीम पाउंदा पाउंदै दा पास आउट भै आएपछि कमिशन हुनुभन्दा अगाडि छाडी गएमा सो तालीम बापत भएको खर्च श्री ५ को सरकारमा बुझाउनु पर्छ । कमिशन पाएपछि शपथग्रहण गर्नुपर्छ, कमिशन पाएको ७ वर्षभित्र सेवा छाडी गए तालीम हुंदाको सम्पूर्ण खर्च श्री ५ को सरकारमा बुझाउनु पर्छ, सो नबुझाए सरकारी बांकी नतिर्णेका ऐन बमोजिम कानूनी करवाइद्वारा असूल उपर गरिनेछ ।

५. सैनिक प्रवर समितिः—

खुला प्रतिस्पर्धामा भाग लिने उम्मेदवार छानवीन गर्न लोकसेवा आयोगको प्रतिनिधिका रोहवरमा देहाय बमोजिम सैनिक प्रवर समिति गठन हुनेछ ।

- (क) अध्यक्ष— वृ.ज. सोभन्दा माथिल्लो दर्जाको अफिसर श्री प्रधान सेनापतिबाट
- (ख) सदस्य— ले.क. वा सोभन्दा माथिल्लो दर्जाको अफिसर
- (ग) सदस्य— सचिव, डि. एम. टी. ।

६. जे. सी. ओ. लाई कमिशनः—

बहालवाला लायक जे. सी. ओ. हरूले कमिशनको मौका पाउन् भन्ने हेतुले अफिसर खालिमा अवस्था हेरी ५० प्रतिशतसम्म उनीहरूलाई कमिशन दिन सकिनेछ । यसरी छानिएका जे. सी. ओ. हरूले कमिशन पाउनु अगाडि अफिसर हुने तालीममा शरिक भै त्यस तालीममा उत्तीर्ण हुनुपर्छ ।

७. जे. सी. ओ. कमिशनको शर्तः—

- (क) कमिशन पाउनालाई अफिसर हुने तालीममा शरिक भएको वर्षको वैशाख १ गते ४० वर्ष ननाघेको हुनुपर्छ ।
- (ख) अफिसर हुने तालीममा शरिक हुन र कमिशन निमित्त छानिन २ पटकसम्म मौका दिइने छ ।
- (ग) कमिशन निमित्त छानिएपछि असाधारण विशेष कारणबाट अफिसर हुने तालीममा शरिक हुन नसकेमा वर्षदिनभित्र अर्को त्यस्तै तालीमको व्यवस्था भएमा शरिक हुन पाइनेछ ।
- (घ) यस किसिमले कमिशन पाएका जे.सी. ओ. कोले. से.ले. मा प्रमोशन हुन सक्नेछ ।
- (ङ) कमिशन पाएमा जे. सी. ओ., अदरन्यांक र सो सरहको सबै सेवा विभिन्न पेन्सन र उपदानको निमित्त मात्र जोडिनेछ । प्रमोशन दीर्घसेवा इत्यादिको निमित्त जोडिनेछन् ।

आधिकारिकता सुन्दर विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

- (च) जे. सी. ओ. बाट कमिशन न ५ वर्षभन्दा घटी सेवा हुनु हुंदैन ।
 (छ) कमाण्डरको नियमित तर विपरीत रिपोर्ट परेको जे. सी. ओ. कमिशनलाई उम्मेदवार हुन पाउने छैन ।
 (ज) कमसे कम आर्मि एजुकेशन फष्ट ब्लास पास गरेको हुनुपर्छ ।

द. जे. सी. ओ. सिलेक्शन बोर्ड :-

जे. सी. ओ. लाई कमिशन दिनु अगाडि अफिसर हुने तालीममा शरिक गराउन अन्वीन गर्न देहाय बमोजिम बोर्ड गठन हुनेछः—

- (क) अयक्ष— वृ.ज. । क.
 (ख) सदस्यहरू— ले.क. र क. मा ४ चार
 (ग) सचिव— डि. एम. टी. को प्रतिनिधि ।

श्री प्रधान सेनापतिबाट मनोनीत

६. प्रमोशनः—

सभाको अवधिबाट सब्स्टिचिटभ प्रमोशनको नियम देहाय बमोजिम हुनेछः—

- (क) से.ले. बाट ले.— रिट्रेन्शन जांच पास गरेको छ भने सन्तोषजनक २ वर्ष सेवा पुग्नासाथ ।
 (ख) ले. बाट कप.— प्रमोशन जांच पास गरी ७ वर्ष सन्तोषजनक सेवा पुगी लायक ठहरिएर खालि ठाउं छ भने ।
 (ग) कप. बाट मेजर— प्रमोशन जांच पास गरी १२ वर्षको सन्तोषजनक सेवा पुगी लायक ठहरिए खालि ठाउं छ भने ।

१०. रिट्रेन्शन र प्रमोशन जांचको नियमः—

- (क) बेसिक काडर, इण्डियन मिलिटरी एकेडेमी, स्पाण्डहर्ष्ट वा सो सरहको जांचलाई रिट्रेन्शन जांच मानिनेछ, औ टचाक एण्ड एडम, जे. सी. सी. कम्पनी कमाण्डर्स कोर्स वा सो सरहको जांचलाई प्रमोशन जांच मानिनेछ ।
 (ख) विदेशमा गरेको कोर्स एजुकेशनहरूको प्रमाणपत्र पेश गरेमा र सोही कोर्स, एजुकेशन दुरुस्त मिली यहां आवश्यक भै चालू भएमा सो कोर्सहरू फेरि यहां गर्नु पर्दैन । सो बायत अरु सरह एजुकेशन एलाउन्स मिल्न सक्नेछ । यस्तो कोर्सको छुट् पाउनेहरूको विवरण कोर्स चालू हुनु ३५ दिन अघि शाही सैनिक आदेशमा प्रकाश गरेपछि मात्र एजुकेशन एलाउन्स खुवाउन मिल्नेछ ।
 (ग) मेजरसम्मको प्रमोशन श्री प्रधान सेनापतिबाट हुनेछ । सो प्रमोशन गजेटमा प्रकाश गर्नालाई रक्षा मन्त्रालयमा पेश गर्नु हुनेछ । ले.क. र सोभन्दा माथि दर्जाको प्रमोशनहरू श्री प्रधान सेनापतिले श्री ५ महाराजाधिराजको स्वीकृति लाई रक्षा मन्त्रालयमा पेश गर्नु हुनेछ ।

आधिकारिकलूप मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

११. सिलेक्शनबाट प्रमोशन:-

देहाय बमोजिम सेवा भएपछि सब्स्टचाण्टभ दर्जामा सिलेक्शनद्वारा खालिमा प्रमोशन हुन सक्नेछ ।

- (क) मेजरबाट ले.क.- कममा १६ वर्षको सेवा पुगिसकेपछि हुन सक्नेछ ।
- (ख) ले.क. बाट क.- कममा १६ वर्षको सेवा पुगिसकेपछि हुन सक्नेछ ।
- (ग) क. बाट वृ.ज.- कममा २१ वर्ष सेवा पुगिसकेपछि हुन सक्नेछ ।
- (घ) वृ.ज. बाट मे.ज. र सोभन्दा माथि- कममा २३ वर्ष सेवा पुगिसकेपछि हुन सक्नेछ ।

१२. आकिटझङ्ग प्रमोशन:-

प्रमोशन जांचमा उत्तीर्ण भएका अफिसरहरूलाई तलब खान पाउने गरी आफ्नो सब्स्टचाण्टभ दर्जाभन्दा माथिल्लो दर्जाको खालिमा काम सुचारूरूपले चलाउन श्री प्रधान सेनापतिको रायमा आवश्यक ठहरिए आकिटझङ्ग दर्जामा रीतपूर्वक प्रमोशन दिन सकिने छ । त्यस्ता अफिसरले देहाय बमोजिम कमिशन सेवा पूरा गरेका र लायक ठहरिएको हुनु पर्छः-

- आ. कप. लाई- ५ वर्ष
- आ. मेजरलाई- ६ वर्ष
- आ. ले.क. लाई- १३ वर्ष
- आ. क. लाई- १७ वर्ष
- आ. वृ.ज. लाई- २० वर्ष
- आ. मे.ज. र माथि- २२ वर्ष ।

१३. अस्थायी व्यवस्था:-

ले.क. देखि मे.ज. सम्मले गर्ने काममा कुनै कारणले सो पद केही समयलाई रिक्त हुन आएमा त्यस्तो पद पूर्ति गरी काम चलाउन समान दर्जाका अफिसरलाई बढीमा ६ महीनाको निमित्त प्रधान सेनापतिको सिफारिशमा श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति दिन सकिनेछ । ले.ज. र सोभन्दा माथिको दर्जामा यस्तो अस्थायी व्यवस्थालाई श्री प्रधान सेनापतिको रिफारिशमा श्री ५ को सरकार रक्षा मन्त्रालयमार्फत श्री ५ महाराजाधिराजको स्वीकृतिलाई अनुरोध हुनेछ ।

१४. टेम्पोररी प्रमोशन:-

ले.क. र सोभन्दा माथिको दर्जामा टेम्पोररी प्रमोशन गर्नु परेमा स्वीकृतिको निमित्त श्री प्रधान सेनापतिले श्री ५ को सरकार रक्षा मन्त्रालयमा सिफारिश पठाउनु हुनेछ, तर जुन कामको निमित्त टेम्पोररी प्रमोशन गरिएको हो त्यो काम सकिएपछि फेरि आफ्नै साबिक दर्जामा फर्कनु पर्छ । यस्तो दर्जा वर्षदिनसम्मलाई मात्र दिइनेछ । त्यस्तै असाधारण अवस्थामा मात्र उचित म्याद थप हुन सक्नेछ । अस्थांयी व्यवस्था र टेम्पोररी दर्जाको तलब खान पाइने छैन ।

१५. लोकल प्रमोशनः-

माथि दफा १४ बमोजिमहुनेछ, तर म्यादको हकमा वर्ष दिनको सट्टा काम नसकिएसम्म भै तलब सब्स्टचाण्टभ दर्जाकै हुनेछ । काम सकिने अनुमानित अवधि अधिबा तोकनुपर्छ ।

१६. प्रमोशन नसुनाइने:-

- देहायका अवस्थामा प्रमोशन सुनाइने छैन ।
- (क) जुनसुकै प्रकारको बिदा बसेको बेलामा ।
 - (ख) मेडिकल क्याटगोरी “ए” भन्दा कम भएको बेलामा ।
 - (ग) कोर्स गर्न विदेश गैरहेको बेलामा ।
 - (घ) कोर्टमार्शल वा सैनिक अदालतमा कुनै मुद्दा परी सफाइ नहुञ्जेल ।

१७. प्रमोशन सिलेक्शन बोर्डः-

आकिटझङ् वा सब्स्टचाण्टभ ले.क. र क. दर्जाको प्रमोशनलाई देहाय बमोजिम बोर्ड श्री प्रधान सेनापतिको आदेशानुसार गठन हुनेछ । सो बोर्डको सिफारिशमा श्री प्रधान सेनापतिले विवेकपूर्ण राय श्री ५ को सरकार रक्षा मन्त्रालयमा पेश गर्नु हुनेछ :-

(क) अध्यक्ष – श्री. सी. जी. एस. (अनुपस्थितिमा सिनियर मे.ज.)

सदस्य – स्टाफमा रहनु भएको मे.ज. १, र कमाण्डमा रहनु भएको वृ.ज. १

सचिव – मिलिटरी सेक्रेटरी ।

(ख) आकिटझङ् वा सब्स्टचाण्टभ कप. र मेजर दर्जाको प्रमोशनलाई पनि उप-दफा

(क) बमोजिम बोर्ड श्री प्रधान सेनापतिको आदेशानुसार गठन हुनेछ । उक्त बोर्डको सदस्यहरू प्रत्येक ६ महीनामा ददली हुनेछ । त्यसरी सिलेक्शन बोर्डले प्रमोशनको निमित विचार गर्दा कमाण्डरको विषयीत रिपोर्ट नियमित तरीकाले सत्रपत्रै परेका अफिसरको विचार गर्नेछैन ।

१८. अवधिः-

सिनियर अफिसरहरूलाई देहाय बमोजिम अवधि लाग्नेछः-

जनरल – ५ वर्षको एक अवधि

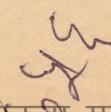
ले.ज. र मे.ज. – ५ वर्षको एक अवधि

वृ.ज. – ५ वर्षको एक अवधि

क. – ५ वर्षको एक अवधि

ले.क. – ५ वर्षको एक अवधि ।

टिप्पणीः – (क) तर वफादारीसाथ लामो सेवा गरेको ले.क. र वृ.ज. हरूको आवश्यकता प्रधान सेनापतिले महसूस गरी काम दिन सक्ने शारीरिक तन्त्ररुस्ती भै विशेष

 आधिकारिक मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

सिफारिश भएमा पहिलो ५ वर्ष पूरा भएपछि अर्को
३ वर्ष र २ वर्षको अवधि क्रमशः थप हुन सक्नेछ ।

(ख) वृ.ज. र ले.क. को अवधि थप बारे दफा १७ मा उल्लेख
भएको बोर्डको सिफारिशमा श्री प्रधान सेनापतिले
विवेक पूर्ण राय व्यक्त गरी स्वीकृतिको लागि श्री ५ को
सरकार रक्षा मन्त्रालयमा पेश गर्नु हुनेछ ।

(ग) होनहार र बकादार अफिसरलाई बाहेक अवधि
अन्त्य भएको बेलामा राख्न नहुने अफिसरलाई
रिटायर गराउन मिलाउनु चाहे ।

१६. उमेरको हदः-

उमेरको हद देहाय बमोजिम हुनेछः-

ओ. आर.- ४६

जमदार- ४७

मे.सु. र सु. सबलर्टन- ५०

कप.- ५१

मेजर- ५३

ले.क.- ५४

क.- ५५

वृ.ज.- ५६

मे.ज.- ५७

ले.ज.- ५८

ज.- ६०

टिप्पणी:- ले.क.. र सोभन्दा माथिकाहरूको अवधि र उमेरमा जुन अधि
हुन आउन्छ, त्यसैबाट अवकाश दिइनेछ ।

२०. आकिटझ दर्जाको उमेरको हद र अवधि:-

यस्तो दर्जा पाएका अफिसरको हद र अवधि, पाएको आकिटझ दर्जा बमोजिम नै हुनेछ ।
पेन्सन चाहिं आपनो सबस्टचाण्टभ दर्जाकै मिल्नेछ ।

२१. लोकल र टेम्पोररी उमेरको हद र अवधि:-

यो दर्जाको उमेरको हद र अवधि आपनो सबस्टचाण्टभ दर्जा बमोजिम हुनेछ ।

२२. अनरेरी दर्जा:-

(क) २५ वर्ष वा सोभन्दा माथि सन्तोषपूर्ण सेवा गरी कदर लायक ठहरिएका सुबेदार र
मे.सु. लाई निजहरू सेवामा हुंदै वा रिटायर हुंदा अनरेरी कप. वा ले. दर्जा श्री
प्रधान सेनापतिले दिन सक्नुहुनेछ । यस्तो अनरेरी दर्जा पाउनेहरू कमिशन्ड

आधिकारिकता भुद्धी विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

अफिसरभन्दा जुनियर हुनेछन् । उमेर हद, पेन्सन, तलब, आपनो जे. सी. ओ. वर्जा
बमोजिम हुनेछ । निजहल्को सोल्जर व्याजमा केही फरक हुनेछ ।

(ख) २५ वर्ष वा सोभन्दा माथि सन्तोषजनक सेवा गरी लायक ठहरी प्रमोशनलाई
अनुकूल नपरी रिटायर हुने अफिसरहरूमा मेजरसम्मको एक दर्जा माथिको अनरेरी
दर्जा श्री प्रधान सेनापतिले दिई श्री ५ को सरकार रक्षा मन्त्रालयलाई जनाड
गर्नुहुनेछ । ले क. र सो भन्दा माथिलाई रक्षामन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

२३. गोप्य रिपोर्टः-

श्री प्रधान सेनापतिले हरेक अफिसरको रए. जि. ले. ज. सी. ओ., एन. सी., ओ.

इत्यादिको गोप्य रिपोर्ट निम्न बमोजिम राख्नु हुनेछ :-

(क) कोर्सहरू सहितको नोकरी-इतिहास, पोषिष्ठ, आएप्वाइप्टमेण्ट र ट्रांसफर,

(ख) सालियाना विश्वस्त रिपोर्टहरू,

ग) अनुशासन सम्बन्धी विषयहरू सहितको बिवरण र सको पक्ष र विपक्षमा ।

जब अफिसर नियुक्ति वा प्रमोशनको निमित्त विचार गरिन्छ, त्यस बखत सिलेक्शन बोर्डलाई
संकेतको मद्दतको निमित्त डोसियर पेश गरिन्छ ।

२४. विशेष सुविधा पेन्सनः-

(क) पेन्सन पाक्ने नोकरी वर्ष अफिसरको २० वर्ष र र सुबेदार र सोदेखि मनिलाई
१५ वर्ष भैरहेकोमा यो नियम अनुसार नयाँ भर्ना हुने अफिसरलाई पेन्सनको हद २२
वर्ष र सो मनिलाई १७ वर्ष हुनेछ ।

(ख) साबिकदेखि बहाल भैरहेका अफिसर जवानको हकमा साबिक उमेरको हदबाट
रिटायर भै साबिकै नियम बमोजिम पेन्सन लिने वा यो नयाँ नियम बमोजिम
रिटायर भै यही बमोजिम पेन्सन लिनेमा इच्छाधीन गरिएको छ । यसरी इच्छा-
उंदा यो २०२१ सम्म आधाड मसान्तभित्र सबै बहालवाला अफिसर जवानले
इच्छाइसक्नुपर्नेछ । त्यस उप्रान्त नयाँ नियम बमोजिम नै हुनेछ ।

२५. खारेजः-

यस नियममा लेखिएजति यही बमोजिम र यो नियमले नभ्याउनेमा अन्य प्रचलित सेनिक
नियम वा सरकारबाट भएको आदेश वा अनुदेश बमोजिम हुने गरी तथा यसमा बाझिने
नियमहरू सहित साधिक नेपाल शार्मीको अफिसरहरूको प्रमोशन नियमहरू सबै खारेज
गरिएको छ ।

आज्ञाले-

मे.ज. पद्मबहादुर खन्ती
श्री ५ को सरकारको सचिव ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।